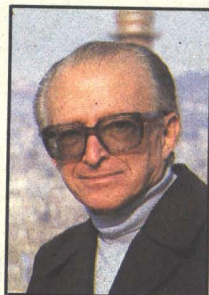

E

Pa i circ

s té la impressió que el frenesí pel futbol va de baixa, en el sentit de considerar-lo un espectacle de masses. Sembla evident que una part important de la joventut actual se n'ha desentès, i que quan algun dirigent entusiasta proposa ampliar estadis, topa amb l'evidència de la dificultat d'omplir les graderies tal com estan ara.

Però no es pot negar que el futbol continua interessant, sobretot en un aspecte extraesportiu que no deixa de sorprendre. En aquest Estat de les Autonomies tan ple de cobriments de cor, hi ha molts ciutadans que no van mai a veure cap partit, però que segueixen amb apassionament els avatars de la Lliga i de la Copa. S'atribueixen obscures maquinacions polítiques a la marxa ascendent o descendent d'alguns equips, i cada vegada és més compartida l'opinió que n'hi ha un que compta amb alts patronatges, com si se'l considerés el representant de les més pures essències centralistes. Ja hi ha qui ha dit públicament que, tal com estan les coses, cal considerar que el guanyador de qualsevol contesa és el segon classificat, encara que *l'altre* llueixi el títol. Aquí patim aquest neguit, però n'hi ha de semblants arreu.

Es tracta d'una qüestió banal? A primer cop d'ull es podria dir que sí, perquè amb tants problemes com tenim, aquest de les puntades de peu a una pilota no hauria d'aspirar a grans protagonismes. Però la realitat ens convida a reflexionar-hi i aleshores veiem que no és un afer tan senzill com això. No tan sols ha estat a punt de provocar greus perturbacions de l'ordre públic, sinó que ha motivat tragèdies tan doloroses com la que tingué lloc en un estadi belga, on es va deteriorar seriosament la imatge estereotipada d'ells mateixos que els anglesos han sabut exportar: flegmàtics, impertorbables, educats, orgullosos del seu cap-

teniment senyorívol... I vet aquí que un grup de britànics delirants van exhibir davant de tot el món, a través de la televisió, una conducta bàrbara, de trinxeraires agressius i perillosos. A partir d'això, no se sap mai què es pot esperar d'altres pobles amb menys fama de civisme.

El fet que els camps de futbol s'hagin de protegir dels espectadors amb tanques, filferrades o fosats com els que circumdaven les fortaleses medievals significa que les pors no són pas gratuïtes. Hi ha constància de les moltes vegades que han evitat desastres o, almenys, n'han atenuat les conseqüències.

Dins aquest panorama amb càrrega de violència, hi ha aspectes que costen d'entendre, com ara el paper principal d'una figura amb una autoritat dins les regles del joc que li donen un poder pràcticament absolut. L'àrbitre decideix sense altre control que les ires o l'aquiescència del públic. Depèn de qui se senti afavorit o perjudicat. Molt sovint, quan les decisions arbitrials són conflictives, alguns entrenadors, tècnics o directius fugen d'estudi en ésser interrogats per locutors o periodistes, tot afirmant "que des del lloc on es trobaven no havien pogut veure clarament la jugada".

Durant molts anys, aquest argument ha tingut molt de pes per passar per alt o consagrar notòries injustícies. Però vet aquí que la televisió (que ens ha anat canviant tantes coses) ha introduït un element que presenta evidències comprometedores. La possibilitat de repetir les vegades que es vulgui les imatges d'una jugada, de congelar-les, de passar-les invertint el moviment, tota la tècnica d'anàlisi d'un instant determinat —per fugaç que sigui— ha servit per desemascarar una colla de penals inventats, de gols fantasma i de faltes inexistents que han decidit uns marcadors finals que són causa de fortes controvèrsies.

Malgrat tot, l'autoritat dels àrbitres continua inapel·lable. Amb tants interessos en joc, amb tants milions en dansa i tantes susceptibilitats a flor de pell, un home sol es pot erigir en amo i senyor. No es pot pas dubtar de l'honorabilitat d'aquests professionals, però algú, malpensat i calumniós, pensa que els clubs realment llestos es preocupen tant de fitxar àrbitres com jugadors de fama internacional.